

Transparència i llibertat

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 8 d'octubre del 2009

El més interessant del cas Millet és que una certa Catalunya, la d'aquells que s'omplen la boca amb el seu nom, la Catalunya dels bons catalans, ha entrat al quiròfan i s'està sotmetent a una operació quirúrgica de la qual, n'estic segur, sortirà més enfortida. En les societats democràtiques, el més habitual és que tot se sàpiga i, com a conseqüència, es puguin esmenar comportaments, abusos i el deficient funcionament de les institucions públiques o privades. Si cal, les lleis s'apliquen amb la fredor i el distanciament que les ha de caracteritzar, i els que han traspassat la ratlla de la legalitat ho paguen com estableixen les sentències.

HI HA UNA PARAULA EN ANGLÈS, *accountability*, que tant en política com en la vida en general és una garantia de normalitat i de respecte als altres. La traducció més aproximada pot ser *retre comptes* del que un fa en nom d'un govern, una empresa o una institució. Fèlix Millet no ho va fer durant molts anys, i la confiança que mereixia per raons de patrici fora de tot dubte, gestor d'una institució que per a la gran majoria de catalans és una arrel de la nostra cultura, no va ser mai contrastada pels que vigilaven la institució. S'havien adormit pensant que el president de l'Orfeó era l'excel·lència personificada.

ÉS PER AIXÒ QUE EL CAS MILLET TINDRÀ efectes positius, perquè ajudarà que tots tinguem present que hem de retre comptes de les nostres accions. Els escàndols no desapareixeran ni tampoc arribarem a

una societat perfecta en què tothom es mogui per altruisme i sense lucre provinents de delictes confessats o suposats. La condició humana és la que és des de la nit dels temps i no penso que canviï per molts escarments que s'apliquin.

ELS CATALANS NO SOM MILLORS per ser catalans, sinó si actuem d'acord amb unes normes ètiques imprescindibles. Ja sé que la política de les institucions públiques o privades, de les empreses o dels individus, no respon a criteris exclusivament morals. La vella teoria del mal menor forma part de moltes actuacions de personatges públics o privats. La política no és moralitat, però tampoc immoralitat.

EN EL CAS MILLET HI HAN CONFLUÏT una sèrie de delictes dels quals encara no sabem tot l'abast. Descobríem fa uns dies que Àngel Colom havia rebut un donatiu de Millet l'any 2000 que sumava 72.000 euros. Era, segons declaracions del senyor Colom, per subvencionar una fundació que va tenir una vida curta i molt poques activitats. La donació fou desviada a pagar part dels deutes del Partit per la Independència (PI), que desaparegué després de les eleccions municipals de 1999. Era un partit, com és prou públic, que s'escindí d'Esquerra Republicana, però els que s'hi apuntaren no van deixar els càrrecs ni els sous que havien aconseguit amb els vots que reberen com a candidats d'ERC. Era legal però no era legítim. Després, el senyor Colom va fer un llarg recorregut que el portà a fer-se militant de CiU, estrenà una oficina de la Generalitat al Marroc que el tripartit de Maragall va tancar i ara té un càrrec a CiU per a qüestions d'immigració. No tinc res a dir sobre aquesta evolució.

EL QUE SÍ QUE EM PREOCUPÀ DIJOURS PASSAT va ser el que digué Àngel Colom en respondre a les preguntes de Josep Cuní. Va fer una barreja de

conceptes i de consideracions que no tenien res a veure amb la qüestió. Digué que es posin a la cua els que li volen mal, i que hi ha una campanya contra el nacionalisme català i el catalanisme. Sempre n'hi ha hagut. Però el que cal aclarir és el que va passar. En nom de la pàtria no es pot fer tot. Vull fer esment d'aquella sentència de Jaume Vicens Vives que Rafael Jorba recita de memòria sempre que se li demana: "Enlairem banderes solitàries, per a després esquinçar-les i amagar amb llurs parracs les nostres febleses".

NO PODEM CAURE EN LA PARADOXA que consisteix a mobilitzar la gent únicament en favor de la causa de la nació, excloent la causa de la llibertat. El que necessita Catalunya és transparència i llibertat. És el camí més recte cap al progrés. El Palau en sortirà enfortit.

SEMBLA QUE SI NO ETS INDEPENDENTISTA, si no te'n vols anar d'Espanya, ets un català sospitós. Fins fa ben poc la distinció es feia entre nacionalistes i no nacionalistes. Ara ha aparegut el nou concepte de sobiranisme que ha de portar a la independència. Ja no interessa el finançament, l'Estatut o la sentència del Tribunal Constitucional. O independència o res.

NO SÓC CONTRARI A LA INDEPENDÈNCIA sempre que sigui la voluntat majoritària del poble català. Tampoc sóc contrari al nacionalisme com el dels Estats Units, que és un paraigua que aixopluga tots els que per pròpia voluntat se senten nord-americans. Tot el que conforma una societat, des de l'art fins a la llengua, els costums, el dret i la història, ve de la mateixa arrel: de la nació o la nacionalitat entesa com l'esperit o consciència d'un poble. Les nacionalitats, deia Prat de la Riba, tendeixen a tenir un Estat. Només cal que per iniciar aquesta empresa prenguin

consciència del que són. Quan una nacionalitat desperta, produeix un Estat, diu Santos Juliá en la seva obra *Historia de las dos Españas*.

PERÒ EL CATALANISME POLÍTIC no és unitari respecte a la independència. Manllevo un altre comentari de Rafael Jorba quan diu que el "catalanisme no només no ha estat sinònim de nacionalisme català, sinó que s'ha enfrontat al nacionalisme espanyol. Ha defensat un projecte plural d'Espanya diferent del pensat i, sovint, imposat des de Castella. Aquesta és una de les raons que expliquen que el catalanisme polític hagi estat històricament més mal digerit a Madrid que no pas el basquisme".

EN TOT CAS, I FINS QUE ES PUGUI CONSULTAR a tots els catalans si volen majoritàriament ser independents, cal que les institucions siguin transparents en un àmbit de llibertat. Mantinc que el Palau de la Música té més bona salut avui que abans de l'entrada de la policia judicial a l'edifici de Lluís Domènech i Montaner.